

B & B
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Diplomsko delo višješolskega strokovnega študija
Program: Promet
Modul: Logistika

GASILSKA VOZILA V PROSTOVOLJNIH GASILSKIH DRUŠTVIH

Mentor: Mihael Bešter, univ. dipl. inž. tehnol. prom.
Lektorica: Anja Miklavčič

Kandidatka: Tina Kržišnik

Kranj, september 2011

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju Mihaelu Beštru, univ. dipl. inž. tehnol. prom., za potrpežljivost in razumevanje ter koristne in pomembne nasvete pri izdelavi diplomskega dela.

Hvala Gasilski zvezi Mestne občine Kranj.

Zahvaljujem se tudi lektorici Anji Miklavčič, ki je lektorirala mojo diplomsko nalogo.

IZJAVA

»Študentka Tina Kržišnik izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom Mihaela Beštra, univ. dipl. inž. tehnol. prom.«

»Skladno s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah dovoljujem objavo tega diplomskega dela na spletni strani šole.«

Dne _____

Podpis: _____

POVZETEK

V diplomski nalogi so obravnavane naslednje teme s področja gasilskih vozil:

- razvoj gasilskih vozil,
- tipizacija gasilskih vozil,
- gasilska vozila glede na naloge društva,
- gasilska vozila v prostovoljnih gasilskih društvih Mestne občine Kranj.

V diplomski nalogi najprej govorimo o razvoju gasilskih vozil. Prvi del diplomske naloge vsebuje tipizacijo gasilskih vozil. Gasilska vozila se nabavljajo v skladu s tipizacijo gasilskih vozil, s katero so opredeljene osnovne zahteve in ki jo je predpisala Gasilska zveza Slovenije. Kot gasilsko vozilo se opredeljuje vsako vozilo, ki se uporablja za gašenje in reševanje. Vsako vozilo ima oznako, po kateri se prepozna, za kakšno vozilo gre. V drugem delu na podlagi raziskovalnega dela ugotavljamo, če so vozila primerna glede na naloge društev. Zadnji del pa prikazuje predstavitev vseh šestnajst prostovoljnih društev Mestne občine Kranj. Na kratko smo opisali razvoj gasilstva v posameznih društvih ter katera gasilska vozila imajo danes.

KLJUČNE BESEDE

- gasilska vozila,
- prostovoljno gasilsko društvo,
- opremljenost,
- tipizacija,
- naloge.

ABSTRACT

This undergraduate thesis focuses on the following topics from the field of fire-fighting vehicles:

- development of fire-fighting vehicles,
- types of fire-fighting vehicles,
- fire-fighting vehicles according to the tasks of a firemen's society,
- fire-fighting vehicles in the volunteer firemen's societies of the City Municipality of Kranj.

In the beginning, this paper outlines an overview of the development of fire-fighting vehicles. The first part of the thesis introduces the types of fire-fighting vehicles. Fire-fighting vehicles are purchased according to their typification, imposed by the Firemen's Association of Slovenia, in which the basic requirements are laid down. A fire-fighting vehicle is defined as every vehicle used for extinguishing a fire and rescuing. Fire-fighting vehicles are equipped with a recognisable sign. Based on research work, the second part of the thesis discusses whether the vehicles are *adequate to the needs and tasks* of the firemen's societies. The last part provides presentation of all 16 volunteer firemen's societies in the City Municipality of Kranj. The development of fire services in individual societies and their fire-fighting vehicles are briefly presented.

KEY WORDS

- fire-fighting vehicles,
- volunteer firemen's societies,
- equipment,
- typification,
- tasks.

KAZALO

1	Uvod	1
1.1	Predstavitev problema	1
1.2	Predstavitev okolja	2
1.3	Metode dela	2
2	Razvoj gasilskih vozil	3
2.1	Gasilska vozila skozi čas	3
3	Tipizacija vozil	7
3.1	Pogoji osnovnih vozil za uporabo v gasilske namene	7
3.1.1	Vozila za gasilce	7
3.1.2	Radijske postaje	7
3.1.3	Opozorilne modre luči	7
3.1.4	Opozorilne sirene	8
3.2	Nadgradnja vozil v gasilska vozila	8
3.2.1	Nadgradnja vozil	8
3.2.2	Masa praznega vozila	9
3.2.3	Skupna masa vozila	9
3.2.4	Masa moštva	9
3.2.5	Masa gasilnega sredstva	10
3.2.6	Vozniška kabina in prostor za posadko	10
3.2.7	Prostor za gasilsko opremo	11
3.2.8	Streha gasilskega vozila	12
3.2.9	Barvanje gasilskega vozila	12
3.2.10	Oznake na gasilskih vozilih	13
3.3	Vrste gasilskih vozil	13
3.3.1	Poveljniško vozilo	13
3.3.2	Gasilsko vozilo	14
3.3.3	Gasilsko vozilo s cisterno	15
3.3.4	Gasilsko vozilo s prahom	15
3.3.5	Gasilsko vozilo s prahom in z vodo	16
3.3.6	Vozilo za gašenje in reševanje z višin	16
3.3.7	Tehnično vozilo	17
3.3.8	Orodno vozilo	18
3.3.9	Cevno vozilo	19
3.3.10	Gasilsko vozilo za prevoz gasilnih sredstev	19
3.3.11	Gasilski priklopniki	19
3.3.12	Druga gasilska vozila	20
4	Razvrstitev vozil glede na naloge gasilskega društva	22
5	Zgodovina in gasilska vozila prostovoljnih gasilskih društev	
	Mestne občine Kranj	24
5.1	Gasilska zveza Mestne občine Kranj	24
5.2	PGD Besnica	25
5.3	PGD Bitnje	26
5.4	PGD Breg ob Savi	26
5.5	PGD Britof	27
5.6	PGD Golnik	28
5.7	PGD Goriče	28
5.8	PGD Jošt	29
5.9	PGD Kokrica	30
5.10	PGD Kranj Primskovo	30
5.11	PGD Mavčiče	31

5.12	PGD Podblica	32
5.13	PGD Predoslje	32
5.14	PGD Stražišče	33
5.15	PGD Suha	33
5.16	PGD Trstenik	34
5.17	PGD Žabnica	35
6	Sklep.....	36
LITERATURA IN VIRI		37
KAZALO SLIK		37
KAZALO TABEL.....		38

1 UVOD

Ogenj – večni prijatelj, pa hkrati tudi večni sovražnik človeka. Bil je človeku velik, nepogrešljiv dobrotnik, če mu je svetil in mu služil na ognjišču, mu topil rudo v prvih preprostih pečeh, mu pomagal pri izdelovanju orodja in orožja. Toda če je človek zgubil nad njim oblast, tedaj je ogenj pustošil in uničeval. V ognju so propadala dela človekovega uma in rok, izginjala so skromna naselja in velika mesta. Ogenj je širil civilizacijo in kulturo, ogenj ju je načenjal in brisal z zemlje. Zato je začel misliti, kako bo razdivjani plamen ukrotil. Tako so na primer na Dunaju že v 13. stoletju izdali prvi gasilski red in v naslednjih stoletjih so se že pojavile prve skromne brizgale. Za slovensko gasilstvo je bilo prelomno leto 1869, ko so v Metliki ustanovili prvo gasilsko društvo na slovenskih tleh, ki je štelo 27 članov. Temu so sledile nove ustanovitve požarnih bramb oziroma gasilskih društev po zakonskih določilih stare Avstrije (Letopis Slovenskega gasilskega muzeja, 1972).

Leta 2009 smo praznovali 140-letnico gasilstva na slovenskih tleh ter 60-letnico Gasilske zveze Slovenije. V Sloveniji je v Gasilsko zvezo Slovenije registriranih 1.363 prostovoljnih gasilskih društev, ki spadajo v 118 gasilskih zvez oziroma v 17 gasilskih regij. Prostovoljnih gasilcev je okoli 123.000, od tega je aktivnih okoli 70.000 (15. Kongres Gasilske zveze Slovenije).

Če so se ljudje pred stoletjem in več združevali v gasilska društva predvsem zato, da bi se bolj učinkovito ubranili uničujočih požarov, je delovanje današnjih prostovoljnih društev veliko bolj razvejano. Še vedno največkrat sodelujemo pri gašenju požarov, vendar so tu še posredovanja pri ekoloških nesrečah, posledicah naravnih ujm, posredovanje pri reševanju iz vode in višin ter druge okoliščine, ko je treba nemudoma reševati ljudi in njihovo premoženje. Pri tem sta potrebna strokovno znanje in primerna oprema. Razvoj različnih tehnologij v industriji je prinesel veliko skrbi pri zaščiti človekovega okolja. Sestavni del teh naporov je tudi opremljanje gasilskih enot z ustrezno opremo. Gasilska oprema mora biti standardizirana in tudi tipizirana. Pri tem je potrebno upoštevati svetovne in evropske normative, ki našim enotam lahko pomagajo določiti ustrezno in zadovoljivo opremo. Gasilska vozila se nabavljajo v skladu s tipizacijo gasilskih vozil, s katero so opredeljene osnovne zahteve in ki jo je predpisala Gasilska zveza Slovenije (Kranjska gasilska kronika, 2007).

Kot gasilsko vozilo se opredeljuje vsako vozilo, ki se uporablja za gašenje ali reševanje. Služijo za prevoz oseb, opreme, gasilskih sredstev in za posebne namene (Tipizacija, 2009).

1.1 PREDSTAVITEV PROBLEMA

Problem, s katerim se gasilci srečujejo, je: ali so vsa vozila primerna glede na naloge društva? Glede na to, da ima vsako društvo drugačen teren za reševanje oziroma gašenje, mora imeti tudi različno gasilsko vozilo. Zato glede na sposobnost obladovanja ovir na terenu razvrščamo vozila v naslednje skupine: vozila za prevoze po mestih, vozila za prevoze na podeželju in vozila za prevoze po težje prevoznih terenih.

1.2 PREDSTAVITEV OKOLJA

Gasilstvo v Kranju je prisotno 130 let. Skozi vsa ta leta so se ustanavljala prostovoljna gasilska društva. Leta 1997 se je ustanovila Gasilska zveza Mestne občine Kranj. Na vrhu celotne gasilske organizacije je Gasilska zveza Slovenije, ki skrbi za izobraževanja gasilcev, tipizacijo gasilske opreme in vozil ter preventivo na državni ravni.

Gasilska zveza Mestne občine Kranj (GZMOK) sestavlja 16 prostovoljnih gasilskih društev in eno industrijsko gasilsko društvo. Najvišji organ prostovoljnega gasilskega društva je občni zbor, ki izvoli organe društva, kot so upravni odbor, nadzorni odbor, predsednik in poveljnik. Organizacijski del društva prevzame predsednik, ki zastopa društvo. Organiziranje in vodenje operativnega dogajanja pa prevzame poveljnik društva, ki mu pomagajo podpoveljniki in pomočniki.

1.3 METODE DELA

Pri raziskovanju bomo uporabili študijo knjižnih in elektronskih virov, s katerimi bomo predstavili vozila prostovoljnih gasilskih društev. Zbrali in pregledali bomo obstoječo literaturo ter tako pridobili vse potrebno za diplomsko delo. V diplomski nalogi bomo analizirali primarne in sekundarne vire. Kot primarne bomo uporabili veljavne zakone. Dodatna znanja s področja raziskovanja bomo pridobili z analizo sekundarnih virov, kot so knjige in članki.

2 RAZVOJ GASILSKIH VOZIL

2.1 GASILSKA VOZILA SKOZI ČAS

Zgodovina gasilstva sega daleč nazaj v dobo prvih civiliziranih ljudstev, človek sam pa se je z ognjem srečal že prej. Že stara ljudstva, kot so Asirci, Perzijci, Kitajci in drugi, so se na različne načine bojevali z ognjem. Eden prvih podatkov o boju z ognjem sega v drugo tisočletje pred našim štetjem. Iz tega časa je bila najdena odredba o gašenju požara v Egiptu, napisana na papirusu (Zgodovina gasilstva, 2010).

Pomemben podatek za poznavanje zgodovine gasilstva imamo šele sredi 2. stoletja pred našim štetjem. Takrat je grški izumitelj Ktesibilis, ki je živel v Aleksandriji, izumil in naredil prvo črpalko. To je bila vodna črpalka z dvema valjema, batom ter sesalno in iztočno zaklopko. Rimski pisatelj in stavbni mojster Vitruvij je to črpalko opisal kot stroj za dvigovanje vode, ki nima sukalne iztočne cevi in je neuporabna za gašenje požarov. 50 let kasneje je Ktesibilisov učenec Heron to črpalko nekoliko posodobil ter ji dodal tako imenovano »hermanovo bučo«, ki je pripomogla k temu, da se je v buči ustvarjal pritisk in je vodo v enem samem curku pošiljal v ognjene zublje. Z nastajanjem prvega gasilskega orodja se je urejala tudi gasilska služba (Zgodovina gasilstva 2010).

Prve nočne straže, ki so čvale mesta pred sovražniki in hkrati pred požari, so poznali že stari Grki. Najbolj pa so uredili gasilsko službo Rimljani oziroma rimski bogataši. Gasilska služba se je delila na državno in zasebno. Razen državne gasilske organizacije so imeli tudi posamezni bogataši v svojih vilah brizgalne, mnogi pa tudi svoje čete in alarmne naprave za javljanje požara. Po propadu rimskega imperija je propadla gasilska služba, v pozabo pa so šle tudi gasilske brizgalne. 1439 v Nürnbergu znova uporabljajo brizgalno. Leta 1672 je Nizozemec Jan van der Heyden izpopolnil brizgalno z veternikom. Razen veternika je Heyden izumil tudi gasilske cevi iz jedrovine in usnja, kasneje tudi iz konoplje. Z uvedbo veternika, tlačnih in sesalnih cevi je postala gasilna brizgalna naprava, s katero so lahko oganj učinkovito pogasili (Zgodovina gasilstva, 2010).

Slika 1: Lesena ročna brizgalna iz leta 1863 (Gasilski muzej Metlika)

Kasneje so brizgalne pritrdili na vprežni voz. Gasilski vprežni konji so naš pomnik, ki jim v zgodovini gasilstva odmerjamo premalo pozornosti. Njihova veličastna naloga pravočasno pripeljati gasilce in črpalko na kraj požara je danes nepredstavljiva. Konji v službi gasilstva niso vozili po furmanskih cestah, ampak so dirjali po znanih in neznanih poteh, kar je bilo zanje in za moštvo prava hrabrost. Omeniti moramo, da so v mnogih krajih takšno pot opravili gasilci kar sami, ko so samohodno vlekli črpalko na prizorišče in po prihodu na požarišče skoraj ostali brez sape (Gasilska dediščina Slovincem v ponos, 2008).

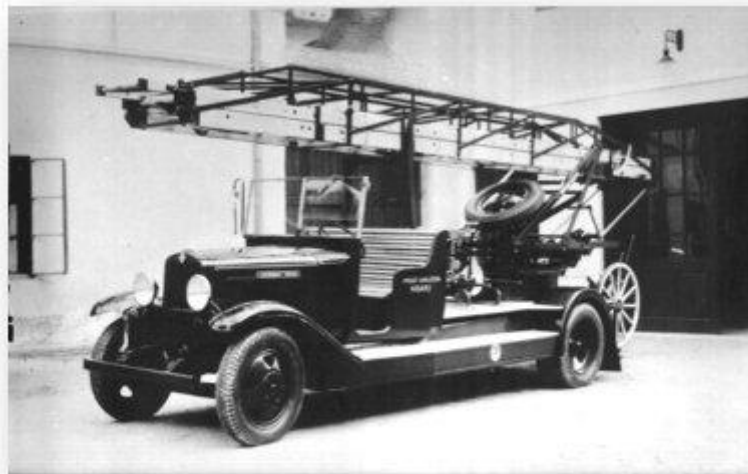
Slika 2: Voz za tehnično reševanje (Gasilsko društvo Ljubljana mesto)

Nov razvoj gasilskega orodja in opreme se je začel v 19. stoletju. Hiter razvoj gospodarstva, zlasti industrije v zahodnoevropskih državah, se je odražal tudi v gasilstvu. Leta 1829 so v Angliji izumili prvo parno brizgalno. Parne brizgalne so dajale na minuto 1500 do 1400 litrov vode na 4 ali 6 cevi, bile pa so zelo težke in okorne ter tudi zelo drage in zato niso prodrle v gasilska društva. Poleg tega so jih morali kuriti 20 do 25 minut, preden so bile sposobne za akcijo (Gasilstvo na Slovenskem do leta 1941, 1988).

Slika 3: Parna brizgalna (Gasilski muzej Metlika)

Vedno večja uporaba elektrike je dala povod napravi motorne brizgalne z električnim pogonom. Prvo bencinsko motorno brizgalno v stari Avstriji je izumila tovarna Rossenbauer leta 1909. Misel o kombinirani brizgalni se je porajala že okoli leta 1910, vendar je prva svetovna vojna zavlekla projekt, po vojni pa se je vendarle udejanjila. Gre za tako imenovano kombinirano brizgalno Smekalovega sestava. Ime je dobila zato, ker je šlo za kombinacijo ročne brizgalne z motornim pogonom. Razvoj gasilskih vozil sega v začetek 20. stoletja, ko se je pričel razvoj drugih vozil. Prva vozila so bila po svoji konstrukciji zelo podobna vprežnim vozilom ter so služila samo za prevoz gasilcev in nekaj opreme. Tudi po svojih karakteristikah so bila skromna. Dosegala so hitrost do 25 km/h, nosila pa so lahko nekaj sto litrov vode in do 5 gasilcev. Sčasoma so se izpopolnjevala, tako da se je nanje pričelo nameščati črpalko in drugo opremo. Bistven napredek je prinesla uporaba listnatih in vijaknih vzmeti, kar je omogočilo večje hitrosti, pa tudi manj okvar. Šele po treh desetletjih je prišlo do bistvenih korakov naprej. Eden večjih je bila zamenjava polnih gum z zračnicami, pa tudi pričetek uporabe bencinskega in dizelskega motorja v gasilskih vozilih. Skozi leta so gasilska vozila spreminjala obliko, se predvsem prilagajala razvoju vozil v avtomobilski industriji ter gasilcem omogočala vedno boljše dosežke (Tehnika I–IV, 2004).

Avtolestev Magirus, 1934

Slika 4: Avtolestev magirus iz leta 1934 (Gasilska reševalna služba Kranj)

Slika 5: Gasilska avtolestev danes (Gasilsko reševalna služba Kranj)

3 TIPIZACIJA VOZIL

Da lahko iz standardnega vozila, namenjenega prevozu oseb in tovora, nastane gasilsko vozilo, mora izpolnjevati vrsto zahtev. Gasilska vozila se nabavljajo v skladu s tipizacijo gasilskih vozil, s katero so opredeljene osnovne zahteve in ki jo je predpisala Gasilska zveza Slovenije. Kot gasilsko vozilo se opredeljuje vsako vozilo, ki se uporablja za gašenje ali reševanje. Pri nabavi vozila se upoštevajo vsa navodila Gasilske zveze Slovenije. Vsako vozilo pa ima oznako, po kateri se prepozna, za katero vozilo gre (Kranjska gasilska kronika, 2007).

3.1 POGOJI OSNOVNIH VOZIL ZA UPORABO V GASILSKE NAMENE

3.1.1 VOZILA ZA GASILCE

Za gasilska vozila se uporabljajo osnovna tovarna in osebna vozila, ki morajo ustrezati predpisanim standardom za posamezno vrsto vozila.

Gasilska zveza Slovenije v tipizaciji navaja, da morajo vozila ustrezati naslednjim zahtevam:

- vozilo mora brez posledic zadovoljiti zahtevam, ki nastanejo ob njihovi uporabi pri gasilskih intervencijah;
- vozilo mora ustrezati zahtevam za vgraditev in namestitvev gasilnih naprav in reševalne opreme po vrsti in tipu, ki je določen za posamezno vrsto gasilskega vozila;
- moč motorja gasilskega vozila mora biti takšna, da zagotovi najmanj 11 KW na 1 tono skupne mase vozila za ravninski del, 13 KW za hribovit teren, najmanj pa 60 KW.

3.1.2 RADIJSKE POSTAJE

V gasilskih vozilih so vgrajene prenosne in mobilne radijske postaje, ki morajo zadovoljiti naslednjim tehničnim pogojem:

- frekvenčni obseg 146–174 MHz;
- frekvenčni korak 12,5 KHz;
- način delovanja simpleks, semidupeks;
- število kanalov 99 in več;
- izhodne moč 1–5 W;
- displej alfanumerični ali numerični izpis kanalov.

Vozilo s posadko – skupina ima enoročno radijsko postajo, vozilo z oddelkom ali zmanjšanim oddelkom pa dveročni radijski postaji (Tipizacija, 2009).

3.1.3 OPOZORILNE MODRE LUČI

Opozorilne modre luči morajo svetiti utripajočo modro svetlobo. Napajalna napetost je 12 V ali 24 V enosmerno. Frekvenca utripanja je 2–4 f/Hz. Čas snopa, gledano z ene točke, je največ 0,6 sekunde. Dovoljene so svetilke z dvema nivojema svetlobe,

nižjim za nočno in višjim za dnevno vožnjo. Učinek rotiranja je lahko dosežen z rotiranjem ali bliski: opozorilne luči so lahko samostojne, kombinirane ali integrirane v skupno ohišje in zaščitene pred brizgajočo vodo. Opozorilne luči morajo delovati v temperaturnem območju med -20°C in $+50^{\circ}\text{C}$ ter imeti certifikat primernosti.

Utripajoča modra opozorilna luč mora biti nameščena na vozilu tako, da je vidna v polnem krogu okrog vozila, pri tem je opazovalčevo oko na višini 1,65 metra, opazovalec pa je oddaljen od roba vozila 1,65 metra. Če temu pogoju ni zadoščeno, je potrebno dograditi opozorilno luč na zadnjem delu vozila. Če je vozilo višje od dveh metrov, se morata na višini maske motorja vgraditi dve manjši opozorilni luči. Montaža opozorilnih luči mora biti izvedena tako, da je os največjega svetlobnega toka vzporedna z ravno podlago, na kateri stoji vozilo. Dopustno je odstopanje 20 stopinj v vse smeri (Tipizacija, 2009).

3.1.4 OPOZORILNE SIRENE

Zvočni opozorilni signali za vozila s prednostjo so lahko proizvedeni elektronsko, elektromehansko ali pnevmatsko. Opozorilna sirena mora proizvesti najmanj en signal, ki je sestavljen iz zaporedja visokega in nizkega tona. Veljati mora, da je razmerje med frekvencama visokega in nizkega tona 1 proti 1,33 ter dovoljeno toleranco 10 odstotkov. Obe frekvenci ležita v območju med 360 in 630 Hz, oba tona imata enako dolžino 0,75 sekunde. Zagotoviti je potrebno, da ni mogoče izvesti signala, ki bi bil krajši od dveh izmenjav visokega in nizkega tona. Opozorilna sirena mora generirati signal hitrega zavijanja s periodo približno 8 sekund. Signali naj bodo v frekvenčnem območju med 400 in 1000 Hz. Desegati morajo zvočni pritisk, ki je večji od 105 dB/3,5 metra. Delovanje se v temperaturnem območju od -20°C in $+50^{\circ}\text{C}$ ne sme bistveno spremeniti. Napajalna napetost je lahko 12 V ali 24 V enosmerno.

Naprava mora biti izvedena tako, da ob vklopu vklopi tudi opozorilno luč. Sirena mora biti nameščena tako, da zvočni pritisk ni bistveno okrnjen. Del za upravljanje je nameščen desno od volana v dosegu voznika. Opozorilna sirena mora imeti certifikat ustreznosti. Elektronska sirena ima lahko možnost ojačanja govora bodisi iz mikrofona bodisi iz zunanjega vira radia, kasetofona, zgoščenke (Tipizacija, 2009).

3.2 NADGRADNJA VOZIL V GASILSKA VOZILA

3.2.1 NADGRADNJA VOZILA

Nadgradnja je praviloma sestavljena iz prostora za moštvo in prostora za gasilsko opremo. Zagotavlja možnost prevoza moštva, gasilske opreme ter pritrditev gasilske opreme.

Nadgradnja mora zadovoljiti naslednjim zahtevam (Tipizacija, 2009):

- zakonskim predpisom,
- predpisom varstva pri delu,
- določenim standardom,
- navodilom proizvajalca podvozja.

3.2.2 MASA PRAZNEGA VOZILA

Za maso praznega vozila se uporablja masa osnovnega vozila z maso vgrajenih elementov za namestitvev in pritrditev gasilske zaščite in reševalne opreme z vgrajenimi gasilnimi napravami.

Maso tovora sestavljajo:

- posadka,
- gasilna sredstva,
- gasilska zaščitna in reševalna oprema,
- dodatno krajevna potrebna gasilna zaščitna in reševalna oprema.

Za določitev te mase pri načrtovanju in izdelavi se v splošnem uporabljajo priporočljive norme, ki so opredeljene v tipizaciji (Tipizacija, 2009).

3.2.3 SKUPNA MASA VOZILA

Skupna masa vozila je masa vozila z vgrajenimi elementi za namestitvev in pritrditev gasilske zaščitne in reševalne opreme in vgrajenimi napravami ter masa tovora, ki jo sestavljajo: posadka, gasilna sredstva in gasilska zaščitna in reševalna oprema. Od skupne mase vozila je lahko masa praznega vozila do višine 67 odstotkov. V tabeli so prikazani ti odnosi.

Skupna masa vozila v kilogramih	Do 67 % v kilogramih
3500	2345
6000	4020
7500	5025
9000	6030
12000	8040
16000	10720
17000	11390

Tabela 1: Skupna masa vozila (Tipizacija, 2009)

3.2.4 MASA MOŠTVA

Normirana masa moštva je odvisna od števila gasilcev, ki tvorijo moštvo posamezne vrste gasilskega vozila. V gasilstvu je moštvo v:

- zmanjšani skupini 1 + 1,
- skupina 1 + 2,
- zmanjšani oddelek 1 + 5,
- zmanjšani oddelek 1 + 6,
- oddelek 1 + 8.

V tabeli je določena normirana masa posadke.

Moštvo	Zmanjšana skupina 1 + 1	Skupina 1 + 2	Zmanjšani oddelek 1 + 5	Zmanjšani oddelek 1 + 6	Oddelek 1 + 8
kg	150	225	450	525	675

Tabela 2: Masa moštva (Tipizacija, 2009)

3.2.5 MASA GASILNEGA SREDSTVA

Normirana masa gasilnega sredstva obsega gasilna sredstva, ki so v vgrajenem rezervoarju in v prenosnih rezervoarjih – posodah. V to maso niso všteta gasilna sredstva, ki so v gasilnikih. Masa gasilnega sredstva je odvisna od posamezne vrste gasilskega vozila (Tipizacija, 2009).

3.2.6 VOZNIŠKA KABINA IN PROSTOR ZA POSADKO

Zaradi taktičnih zahtev mora vozniška kabina in prostor za enoto tvoriti zaključeno celoto. Velikost prostora za enoto je predpisana za vsako vrsto vozila.

Naslednja vozila imajo predpisano zasedbo:

- skupino 1 + 2 cisterna in tehnično vozilo,
- zmanjšani oddelek 1 + 5 ali 1 + 6 kombinirano vozilo,
- oddelek 1 + 8 orodno vozilo.

Za posamezna specialna vozila in zasedbo:

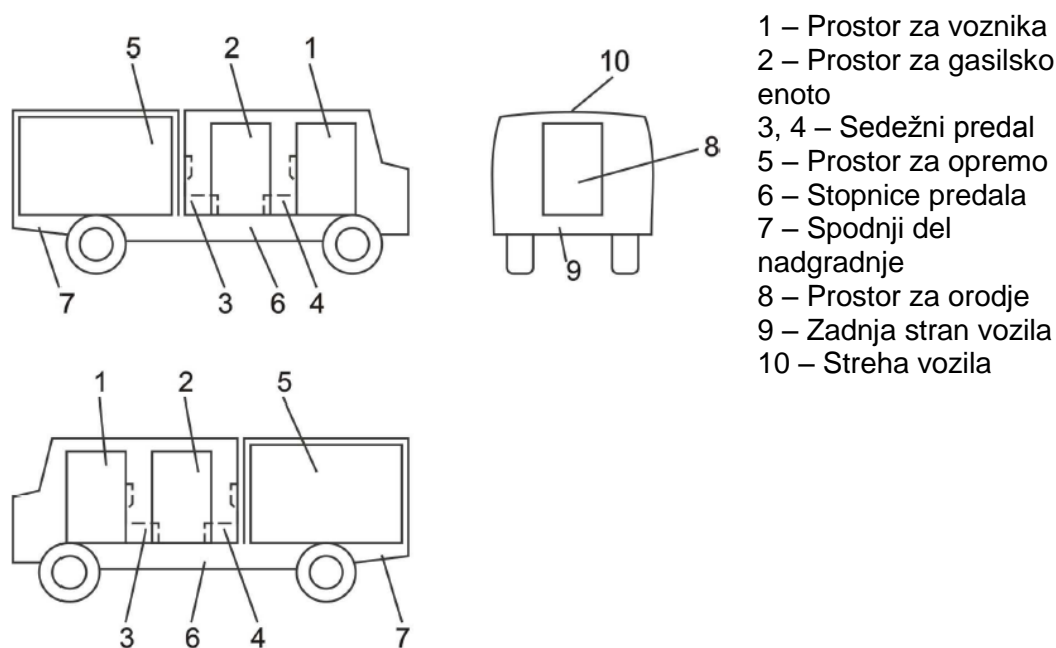
Za zasedbo 1 + 2 zadostuje že serijska izdelava kabine proizvajalca podvozja. Pri izvedbi 1 + 5 in 1 + 8 mora proizvajalec nadgradnje vozniško kabino povečati. Za manjše vozilo za gašenje gozdnih požarov in manjše poveljniško vozilo se praviloma uporabljajo serijsko izdelana osebna vozila.

Za vzdrževanje in popravilo motorja mora biti kabina izdelana tako, da se lahko le-ta dvigne. Za dvigovanje kabine mora biti vgrajena primerna hidravlična naprava. Serijska dvizna naprava običajno ne zadostuje, zato se mora le-ta primerno ojačati. Širina prostora vozniške kabine pri zasedbi 1 + 2 mora biti najmanj 1700 milimetra, pri majhnih orodnih vozilih pa najmanj 1600 milimetra, merjeno v višini komolca. Razdalja med sedežno površino v vozniški kabini in streho vozniške kabine mora biti najmanj 950 milimetra. Čista višina prostora za enoto mora biti najmanj 1400 milimetra. Meri se 250 milimetra od stranske stene. Sedežni prostor mora biti širok najmanj 500 milimetra za vask sedež, širina sedeža pa mora biti 450 milimetra.

Vrata gasilskega vozila morajo biti zaščitena proti nenadnemu odpiranju. Vozniška vrata morajo imeti ključavnico za zaklepanje, vsa druga pa možnost, da se zapirajo. Vrata morajo biti takšne izvedbe, da dovoljujejo odtok vode, ki bi se lahko nabrala v prostoru za enoto. Vrata gasilskih vozil morajo imeti okna, ki se dajo odpreti. Pri podvozzju mora biti primerno urejen dostop v vozniško kabino in v prostor za enoto. Pri prostorih za enoto, ki imajo več stopnic, se priporoča, da so višine le-teh enake. V prostoru za enoto so lahko vgrajeni izolacijski dihalni aparati, da imajo napadalci možnost, da se z njimi opremijo že med vožnjo. Zaradi varnosti morajo biti sedeži, na katerih so pritrjeni izolirni dihalni aparati, postavljeni tako, da so napadalci obrnjeni v smeri vožnje. Držala za izolirne dihalne aparate morajo biti izdelana tako, da se napadalec lahko opremi z njim v sedečem položaju. Držala morajo biti varovana proti nenadnemu odpiranju. Izolirni dihalni aparati in držala ne smejo imeti nobenih naprej izpostavljenih delov, da ne bi povzročile poškodb (Tipizacija, 2009).

3.2.7 PROSTOR ZA GASILSKO OPREMO

Ogrodje prostora za gasilsko opremo je izdelano iz kovinskih profilov lahke izvedbe. Celotni okvir za bokse se izdelava posebej in pritrdi na ogrodje vozila tako, da pritrditev ne vpilva na nadgradnjo. Notranjost in zunanost profilov morata biti ustrezno korozijsko zaščitena. Prostor za gasilsko opremo je namenjen za namestitev opreme in orodja. Za gasilska vozila je oprema predpisana za posamezne predpisane vrste gasilskih vozil. Za razvrstitev opreme in orodja morata biti oprema in orodje pritrjena tako, da ostaneta med vožnjo na svojem mestu. V načrtih namestitve opreme in orodja za posamezne vrste gasilskih vozil se določi, kje se namesti posamezno orodje ali oprema (Tipizacija, 2009).

Slika 6: Prostori na gasilskem vozilu (Tipizacija 2009)

V prostoru za orodje in opremo ter na sprednji strani predalov mora biti pritrjen čitljiv in na vremenske pogoje neobčutljiv spisek opreme in orodja. Pritrdilna mesta za orodje in opremo so označena s simboli. Oprema in orodje morata biti shranjena tako, da ju lahko vzamemo iz prostora enostavno in brez nevarnosti, da bi se pri tem poškodovali. Predali morajo imeti zapahe in biti zavarovani pred nenamernim popolnim izvlekom. Težka oprema, kot so motorne brizgalne, elektroagregat, hidravlična črpalka in orodje, mora biti pritrjena na sani s krogličnimi ležaji. Stranice predalov za cevi morajo biti izdelane iz vremensko neobčutljivega in vodoodbojnega lesa, plastike ali aluminija. Vrata ali rolete morajo imeti možnost zaklepanja.

Prostor za orodje in opremo mora imeti samostojno osvetlitev. Za kontrolo odprtih vrat in prostorov se na armaturno ploščo vgradi signalna lučka. Priporočljiva izvedba nadzora odprtih vrat je elektromagnetna (Tipizacija, 2009).

3.2.8 STREHA GASILSKEGA VOZILA

Če so strehe gasilskih vozil takšne, da se lahko po njih hodi, so pokrite z rebrasto aluminijasto pločevino ali drugim ustreznim nedrsnim materialom. Streha sega od zadnjega dela vozila do sprednjega roba prostora za orodje in opremo. Če prostor za orodje in opremo ter prostor za moštvo tvorita celoto, sega streha do sprednjega stebra vrat prostora za moštvo. Za dostop na streho se na zadnjem delu vozila pritrdi posebna lestev ali pa se izdelajo posebne stopnice. Površine, na katere se lahko stopi, in stopnice morajo biti izdelane iz trdega in nerjavečega materiala. Zgornji del lestve mora zagotoviti varen prehod na streho in sestopanje s strehe gasilekga vozila (Tipizacija, 2009).

3.2.9 BARVANJE GASILSKIH VOZIL

Barvanje zaščiti vozilo pred korozijo, pri gasilskih vozilih pa dá tudi izstopajočo signalno označitev vozila.

Pri barvanju gasilskih vozil se lahko uporabljata:

- barvni register RAL in
- DIN barvni sistem.

Barvni sistem RAL omejuje barvni sistem na tehnično in gospodarno uporabo števila barv.

1. Podvozje vozila

Pobarvano mora biti z osnovno barvo in nato s primerno zaščitno barvo.

- Področje platišča in strojni deli morajo biti pobarvani s sijajno črno RAL 9005.
- Platišča so v originalni tovarniški barvi proizvajalca.
- Odbijači in blatniki so ločeni od nadgradnje, pobarvani morajo biti s sijajno belo RAL 9010. To velja tudi za dodelave črpalk, ki so vgrajene spredaj, in dodelavi navijaka za jekleno vrv. Kot izjema je dovoljena črna barva za odbijače iz plastičnih mas.

- Mesta za mazanje morajo biti pobarvana z rumeno RAL 1016 oziroma RAL 1018.

2. Nadgradnja zunaj

- Vozniška kabina, prostor za moštvo, pokrov motorja, mreža hladilnika, lestev za dostop na streho avtomobila, stopnice in prostor za opremo in orodje morajo biti pobarvani s sijajno rdečo barvo RAL 3000 oziroma svetlečo rdečo RAL 3024.
- Galerija na strehi in ležišče lestve na strehi morata biti pobarvana s srebrno barvo.
- Predalniki na strehi in navijaki lahko ostanejo v srebrni barvi, lahko pa jih po želji pobarvamo tudi rdeče ali svetlo rdeče.

Pri povečljiviškem vozilu in vozilu za prevoz moštva ni nujno uporabiti RAL, temveč lahko tudi barve proizvajalca. Vendar morajo biti vozila rdeče barve.

3. Nadgradnja znotraj

- Vozniška kabina in prostor za moštvo naj bi bila pobarvana s svetlo barvo. Od tega določila niso upoštevani armaturna plošča, strop prostora in obloge na vratih. Dnevno svetleče barve niso dovoljene.
- Prostor za orodje in opremo, predali in vgrajeni deli naj bi bili pobarvani s sivo RAL 7003, če niso že prej zaščiteni z drugo protikorozijsko zaščito (Tipizacija, 2009).

3.2.10 OZNAKE NA GASILSKIH VOZILIH

Gasilska vozila imajo lahko napis »GASILCI« in telefonsko številko »112« na pokrovu motorja, na zadnji steni in na bokih v beli ali rdeči barvi, če je napis na roletah. Dodatno je lahko napis tudi na strehi.

Na vratih kabine levo in desno je znak pripadnosti vozila gasilski enoti in oznaka vrste gasilskega vozila. Za prostovoljne gasilske organizacije znak sestavljata gasilski znak in znak krajevne ali lastniške pripadnosti. Nad znakom je v polkrogu napis gasilske organizacije, pod znakom pa ime kraja delovanja gasilske organizacije. Napis na vratih izvedemo s črkami višine 35 do 45 milimetrov. Priporočena je uporaba svetlobno odbojnih črk. Za napis taktičnih oznak pa uporabljamo: velikost črk 100 milimetrov, velikost števil 65 milimetrov, debelina črk 14 milimetrov, debelina števil 10 milimetrov, presledek med velikimi črkami 30 milimetrov, presledek med številkami in črkami 60 milimetrov in presledek med številkami 15 milimetrov.

Namestitev črk in števil 100 milimetrov pred sprednjim robom drugih vrat (prostora za posadko) in 100 milimetrov pod robom okna mora ostati prazno. Če drugih vrat ni, je potrebno črke in številke namestiti ravno tako, kot če bi obstajala tudi druga vrata. Gasilska vozila imajo lahko na zunanji strani zaradi lepšega videza okrasno črto ali črte bele barve. Na vozilu lahko bela barva zavzame 1/3 barvane površine.

Vse oznake in napisi se izvedejo z nalepkami ali z barvanjem in ne smejo biti v obliki snemljivih folij.

Oznaka proizvajalca nadgradnje se lahko namesti dvakrat, in sicer na levi in desni strani nadgradnje. Velikost oznake ne presega 100 milimetrov po višini in 500 milimetrov po dolžini (Tipizacija, 2009).

3.3 VRSTE GASILSKIH VOZIL

Gasilska vozila so za gasilske intervencije posebej prirejena vozila in priklopniki, ki odgovarjajo nemenu uporabe in so izdelana za prevoz moštva, gasilske opreme, kakor tudi gasilnih in drugih sredstev, potrebnih v intervencijah.

3.3.1 POVELJNIŠKO VOZILO

Poveljniško vozilo je gasilsko vozilo, s katerim vodja oziroma vodstvo intervencije vodi taktično enoto. Uporablja se kot osnovno ali pomožno prevozno sredstvo za samostojno hitro vožnjo do mesta požara, vodenje gasilske enote med vožnjo in ogledovanje stopnje razvitosti požara. Opremljeno je z ustreznimi sredstvi za vodenje. V ta namen uporabljamo osebna in terenska vozila s pogonom na dva ali štiri kolesa.

Poveljniško vozilo se deli na (Tipizacija, 2009):

- manjše poveljniško vozilo PV-1,
- večje poveljniško vozilo PV-2,
- gasilsko vozilo zveze – manjše GVZ-1.

Slika 7: Poveljniško vozilo (Gasilsko reševalna služba Kranj)

3.3.2 GASILSKO VOZILO

Gasilsko vozilo je vozilo, opremljeno s prenosno motorno brizgalno ali pa ima vgrajeno črpalko s pogonom prek avtomobilskega motorja ter z gasilsko opremo. Gasilsko vozilo ima lahko tudi rezervoar z vodo. Posadka je oddelek ali zmanjšani oddelek.

Deli se na (Tipizacija, 2009):

- manjše gasilsko vozilo GV-1 1 + 8 ali 1 + 5,
- večje gasilsko vozilo GV-2 1 + 8,
- manjše gasilsko vozilo z vodo GVV-1 1 + 5,
- večje gasilsko vozilo z vodo GVV-2 1 + 5 ali 1 + 8.

Slika 8: Gasilsko vozilo (Gasilsko reševalna služba Kranj)

3.3.3 GASILSKO VOZILO S CISTERNO

Gasilsko vozilo s cisterno je gasilsko vozilo z gasilsko črpalko, s pogonom prek avtomobilskega motorja in opremljeno z gasilsko opremo in trdno vgrajenimi rezervoarji za gasilna sredstva. Posadka je skupina ali zmanjšani oddelek. Oznake pri gasilnem vozilu s cisterno imajo naslednji pomen:

- GVC – gasilsko vozilo s cisterno,
- prvo število – naziv kapacitete črpalke x 100,
- drugo število – kapaciteta rezervoarja vode x 100.

Gasilsko vozilo s cisterno se deli na:

- gasilsko vozilo s cisterno GVC-16/25,
- gasilsko vozilo s cisterno GVC-16/15,
- gasilsko vozilo s cisterno GVC-16/24,
- gasilsko vozilo s cisterno GVC-24/50 (Tipizacija, 2009).

Slika 9: Gasilsko vozilo s cisterno (Gasilsko reševalna služba Kranj)

3.3.4 GASILSKO VOZILO S PRAHOM

Gasilsko vozilo za gašenje s prahom je gasilsko vozilo z napravo za gašenje s prahom in zmanjšano gasilsko opremo. Posadka je skupina. Namenjen je za gašenje velikih požerov.

Deli se na (Tipizacija, 2009):

- gasilsko vozilo s prahom GVS-1000 1 + 2,
- gasilsko vozilo s prahom GVS-2000 1 + 2.

Slika 10: Gasilsko vozilo s prahom (Gasilci.org)

3.3.5 GASILSKO VOZILO S PRAHOM IN Z VODO

Gasilsko vozilo prah – voda je vozilo z vgrajeno napravo za gašenje s prahom, z rezervoarjem za vodo in gasilsko opremo. Posadka je zmanjšani oddelek 1 + 5 (Tipizacija, 2009).

Slika 11: Gasilsko vozilo s prahom in z vodo (Gasilsko reševalna služba Kranj)

3.3.6 VOZILO ZA GAŠENJE IN REŠEVANJE Z VIŠIN

Za reševanje z višin uporabljamo avtolestev, zgibna ali teleskopska dvigala, kakor tudi gasilska vozila z dvigalnimi napravami na motorni pogon. Uporablja se tudi za gašenje in tehnično reševanje. Posadka je skupina.

Deli se na:

– gasilsko avtolestev brez košare DL,

- gasilsko avtolestev s košaro DKL,
- gasilsko z gibno dvigalo GM,
- gasilsko teleskopsko dvigalo TM.

Oznaki se dodajo številčne oznake, pri katerih prva številka pomeni višino v metrih, druga pa previsno širino v metrih (Tipizacija, 2009).

Slika 12: Gasilska avtolestev s košaro (Gasilsko reševalna služba Kranj)

3.3.7 TEHNIČNO VOZILO

Tehnično reševalno vozilo je gasilsko vozilo s pogonom na vsa kolesa, uporablja se pri tehničnih intervencijah. Ima trdno vgrajeno vlečno napravo na mehanski pogon prek avtomobilskega motorja. Tehnično reševalno vozilo ima gasilsko opremo za tehnično reševanje, lahko pa ima vgrajen ali pritrjen jambor za razsvetljavo ter vgrajen generator. Posadka je skupina.

Deli se na (Tipizacija, 2009):

- majhno tehnično reševalno vozilo TRV-1 1 + 2,
- večje tehnično reševalno vozilo z dvigalom TRV-2d 1 + 2.

Slika 13: Tehnično vozilo (Gasilsko reševalna služba Kranj)

3.3.8 ORODNO VOZILO

Orodno vozilo je gasilsko vozilo, ki se uporablja za prevoz orodja pri požarih in tehničnih intervencijah. Posadka je skupina.

Deli se na (Tipizacija, 2009):

- orodno vozilo OV 1 + 1 ali 1 + 2,
- orodno vozilo za zaščito dihal OVD 1 + 1 ali 1 + 2,
- orodno vozilo za reševanje pri nevarnih snoveh OVNS 1 + 2,
- orodno vozilo za reševanje pri sevanju OVS 1 + 2,
- orodno vozilo za reševanje na vodi OVRV 1 + 2,
- orodno vozilo za varstvo okolja OVVO 1 + 2.

Slika 14: Orodno vozilo za varstvo okolja (Gasilsko reševalna služba Kranj)

3.3.9 CEVNO VOZILO

Cevno vozilo je gasilsko vozilo, ki se uporablja za prevoz cevi in hitro napeljavo tlačnih cevovodov. Poleg tlačnih cevi so v vozilu tudi armature ter po potrebi tudi prenosna gasilska črpalka. Posadka je skupina ali zmanjšani oddelek. Vozilo je namenjeno za prevoz gasilske opreme in 2000 metrov cevi (Tipizacija, 2009).

3.3.10 GASILSKO VOZILO ZA PREVOZ GASILNIH SREDSTEV

Gasilsko vozilo za prevoz gasilnih sredstev se uporablja za prevoz raznih gasilnih sredstev (vode, penilnih snovi, ogljikovega dioksida, gasilskega prahu) do mesta intervencije. Lahko ima vgrajeno gasilsko črpalko na pogon prek avtomobilskega motorja ter mešalno napravo za gasilsko peno. Posadka je skupina ali zmanjšani oddelek (Tipizacija, 2009).

3.3.11 GASILSKI PRIKLOPNIKI

Gasilski priklopnik je posebej za gasilske intervencije izdelan priklopnik z določeno opremo.

Deli se na (Tipizacija, 2009):

- priklopnik s prenosno motorno brizgalno PMB,
- priklopnik – lestev PL,
- priklopnik za penilno snov PP,
- priklopnik za razsvetljavo PR,
- priklopnik za odstranjevanje olja PO,
- priklopnik Hydrovac,
- priklopnik za gasilni prah PS,

- priklonnik za vodo in peno PT-VP,
- priklonnik za cevi PC,
- priklonnik za reševalni čoln PČ.

Slika 15: Gasilski priklonnik s prenosno motorno brizgalno (PGD Rogatec)

3.3.12 DRUGA GASILSKA VOZILA

Druga gasilska vozila so vozila, ki so zaradi svoje specifične nadgradnje in opremljenosti namenjena za gasilske intervencije in opravljanje gasilske službe.

Med druga gasilska vozila spadajo (Tipizacija, 2009):

- hitro tehnično reševalno vozilo HTRV,
- gasilsko avtodvigalo GAD,
- gasilsko vozilo za razsvetljavo GVR,
- gasilsko vozilo za prevoz kontejnerjev GVK,
- gasilsko vozilo za prevoz moštva,
- gasilska avtociстerna,
- gasilsko vozilo za gozdne požare,
- gasilsko tovorno vozilo GTV,
- gasilski čoln.

Slika 16: Gasilska avtociaterna (Gasilsko reševalna služba Kranj)

Slika 17: Vozilo za prevoz moštva (Gasilsko reševalna služba Kranj)

4 RAZVRSTITEV VOZIL GLEDE NA NALOGE GASILSKEGA DRUŠTVA

Prostovoljno gasilstvo ima na Slovenskem že več kot 140-letno tradicijo. Ljudje se združujejo v gasilska društva, da bi učinkoviteje preprečevali in gasili požare. Naloga gasilskih društev je veliko več kot gašenje in reševanje v primeru požarov. V njih so ljudje našli socialno oporo in solidarno, nesebično pomoč ob vsakršni nesreči. Je pomemben nosilec nalog na področju gašenja in reševanja v primeru požarov ter na področju zaščite in reševanja v primeru naravnih in drugih nesreč. Operativna organiziranost, strokovna usposobljenost in opremljenost gasilske organizacije zagotavljajo hitre in uspešne gasilske intervencije na področju gašenja in reševanja v primeru požarov ter na širšem področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami na lokalni ravni in širšem območju.

Gasilske organizacije opravljajo naloge gašenja in reševanja ob požarih, druge, zlasti preventivne naloge varstva pred požarom, določene naloge zaščite in reševanja ljudi ter premoženja ob naravnih in drugih nesrečah ter določene storitve. Opravljanje storitev ne sme onemogočiti opravljanja temeljnih nalog gasilskih organizacij (Zakon o gasilstvu, 2005).

Vsa društva v GZ MO Kranj so glede na oddaljenost od poklicne gasilske enote in na predpisana merila o razmeščanju gasilskih enot razvrščena v prvo kategorijo. To pomeni, da mora vaska gasilska enota razpolagati z intervencijsko opremo, ki je predpisana za prvo kategorijo. Vsa društva imajo operativne gasilske enote s pripadajočo tehniko in opremo. Poleg vozil in črpalke s potrebno opremo imajo društva še potopne črpalke, izolirne dihalne aparate, sistem UKW-zvez in različno drugo tehnično opremo. Posebno pomembno je osebno varstvo, zato morajo gasilci imeti opremo za svojo osebno varnost, to so primerne in tipizirane zaščitne obleke, zaščitne čelade, zaščitne rokavice in zaščitna obutev.

Leto 2008 je bilo prelomno pri tehničnem opremljanju prostovoljnih gasilskih društev. Mestna občina Kranj je sprejela in uvrstila v svoj proračun program nabave gasilskih vozil v GZ MO Kranj. Pri starosti vozil je v vseh skupinah zaslediti, da je treba več kot polovico gasilskih vozil v Republiki Sloveniji glede na določene roke trajanja zamenjati v naslednjih desetih letih, kar bo za državo in lokalne skupnosti velik finančni zalogaj (Prostovoljno gasilstvo).

Gasilske vaje so stalna oblika usposabljanja operativnih gasilcev, na katerih se preizkušajo tako oprema kot moštvo. Kakšne vaje naj se izvajajo, predpiše poveljstvo GZ MO Kranj. Skupne vaje poklicnih in prostovoljnih gasilcev so pomembna osnova za uspešno in varno delo na skupnih posredovanjih.

Vaje v prostovoljnih društvih potekajo tako, da se najprej operativno enoto nenapovedano aktivira prek pozivnikov za preizkus odzivnosti na določeni objekt. Pri tem se ocenjujejo odzivni čas, število operativnih gasilcev in njihova opremljenost, kakšno opremo so pripeljali s seboj, uporabili radijske veze in taktični nastop enot glede na objekt.

Osnovna naloga prostovoljnega društva je skrb za članstvo. Pri tem mora društvo poseben poudarek namenjati izobraževanju mladih. Vendar članstvo brez opreme ne mora uspešno opraviti nalog društva.

Starost vozil za vozila za prevoz moštva je največ 12 let, preostala vozila so lahko starejša (Tipizacija 2009).

Vozilo za prevoz moštva se uporablja predvsem za prevoze na razna tekmovanja, slovesnosti in za prevoze gasilske mladine. Ko pride do intervencije, je to vozilo še kako potrebno, saj druga ne morejo pripeljati veliko ljudi na požarišče in je tudi eden prvih. Vozilo ima lahko v zadnjem delu vgrajeno skrinjo, v kateri je nekaj male opreme, kot so: ključ za odpiranje hidrantov, ročni gasilni aparati, torba za nujno medicinsko pomoč, nosila itd.

Gasilsko vozilo je opremljeno s prenosno motorno brizgalno ter z gasilsko opremo za gašenje. Oprema v vozilu je namenjena izvajanju osnovnih nalog ob zagotovljenem viru vode, zato je med opremo motorna brizgala. To vozilo se uporablja ob vseh intervencijah naj bo to požar ali pa za naravne nesreče, saj ima tudi opremo za črpanje vode.

Gasilske avtocisterne so namenjene prevozu vode in oseb do mesta intervencije. To skupino sestavljajo vozila, ki zadnja prispejo na mesto intervencije. Njihova osnovna značilnost je rezervoar vode, ki je praviloma večji od 5000 litrov. Namenjeno je za gašenje manjših požarov in srednje-velikih požarov v naravnem okolju. Lahko pa se uporablja za prevoz pitne vode v vasi, kjer še nimajo urejenega vodovoda.

5 GASILSKA VOZILA PROSTOVOLJNIH GASILSKIH DRUŠTEV MESTNE OBČINE KRANJ

5.1 GASILSKA ZVEZA MESTNE OBČINE KRANJ

Minilo je že 130 let, odkar so se na pobudo takratnega župana osveščeni posamezniki izbrali in ustanovili požarno brambo mesta Kranj. Več hudih požarov v preteklosti je botrovalo zavedanju, da potrebujejo organizacijo, ki bo priskočila na pomoč ob takšnih in podobnih nesrečah, ki tudi takrat niso izbirale ne kraja in ne časa. Verjetno pa se niso zavedali, da bo ta organizacija postala gibanje, ki danes omogoča sistem zaščite in reševanja ljudi. Leta 1902 se naziv »požarna bramba« spremeni v Prostovoljno gasilsko društvo Kranj. Društva so bila takrat med seboj povezana v Okrajne gasilske zveze. Slednje in z njimi vsa gasilska društva pa so bila povezana v Deželno zvezo gasilskih društev na Kranjskem. Ta zveza se je leta 1910 preoblikovala v Slovensko deželno zvezo prostovoljnih gasilskih društev na Kranjskem. Leta 1934 so kranjski gasilci dobili moderno mehanično lestev na vozilu Magirus. Gasilska župa je pred razpadom leta 1939 združevala gasilska območja Kranja, Trziča in Škofje Loke. Skupaj je bilo v župi 47 prostovoljnih čet z 2017 člani. Nova župa v Kranju je imela 34 prostovoljnih gasilskih čet s 1423 člani. Po letu 1948, ko stopi v veljavo nov gasilski zakon, so pričeli iz gasilskih čet ustanovljati gasilska društva. Občinska gasilska zveza Kranj je leta 1955 povezala 44 gasilskih društev z 2352 člani. Občina Kranj je s 1. 1. 1959 ustanovila Poklicni gasilski vod, ki je imel na začetku 17 in kasneje 24 gasilcev. Leta 1961 je bila ustanovljena Poklicna gasilska četa. Imala je 49 poklicnih gasilcev. Leta 1981 se je preimenoval v Zavod za gasilsko reševalno službo. Ta pa se je leta 1991 preimenoval v Javni zavod Gasilsko reševalne službe Kranj. Leta 1996 je bila svečana otvoritev novega, funkcionalnega in modernega gasilskega doma v Kranju. V njem so prostore, poleg poklicnih gasilcev, dobili tudi prostovoljni gasilci (Kranjska gasilska kronika, 2007).

Gasilska zveza Mestne občine Kranj je nastala 4. decembra 1997. Takrat je v gasilsko zvezo spadalo 16 prostovoljnih društev in 3 industrijska gasilska društva. Danes spada v Gasilsko zvezo Mestne občine Kranj 16 prostovoljnih društev in eno industrijsko gasilsko društvo. Za operativno delo vseh PGD v Gasilski zvezi MO Kranj skrbi poveljstvo gasilske zveze, vodi ga poveljnik Tomaž Vilfan, višji gasilski častnik. Pomagajo mu člani poveljstva, ki so primerno izobraženi in usposobljeni za operativno delo. Poveljstvo je strokovni organ, ki skrbi, da se izpolnjuje uredba glede opremljanja gasilskih enot s primerno in predpisano gasilsko tehniko, da imajo operativni gasilci po PGD ustrezna in predpisana zaščitna sredstva, da so vsi operativni gasilci primerno gasilsko izobraženi in usposobljeni za vsa potrebna dela na področju operativnega posredovanja. Predpisujejo in nadzirajo se praktična usposobljenost in vaje, ki so obvezne za vse gasilske enote, predpisuje delo gasilskih enot, ki je opredeljeno v točkovniku dela, ki ga izpolnjujejo vsa PGD, vrši se pregled dela v vseh PGD, daje se ustrezne nasvete za izvajanje operativnega dela (Kranjska gasilska kronika, 2007).

Uredba o opremljanju gasilskih enot, ki je trenutno v veljavi, predpisuje minimalno količino zaščitne opreme za gasilce in tehnike za društva glede na kategorijo, v katero spada posamezna gasilska enota. Vsa društva v Gasilski zvezi MO Kranj so glede na oddaljenost od poklicne gasilske enote in glede na predpisana merila o

razmeščanju gasilskih enot razvrščena v prvo kategorijo, kar pomeni, da mora vsaka gasilska enota razpolagati z intervencijsko opremo, ki je predpisana za prvo kategorijo. V Gasilski zvezi Mestne občine Kranj se izpolnjuje uredba, katere realizacija je bila predpisana do leta 2009. Vsa društva imajo operativne gasilske enote s pripadajočo tehniko in z opremo. Poleg črpalke s potrebno opremo imajo društva še potopne črpalke, izolirne dihalne aparate, sistem UKW-zvez in različno drugo tehnično opremo. Še posebej pomembno je osebno varstvo, zato morajo gasilci imeti opremo za svojo osebno varnost, to so primerne in tipizirane zaščitne obleke, zaščitne čelade, zaščitne rokavice in zaščitno obutev (Kranjska gasilska kronika, 2007).

V naslednjih poglavjih vam bom predstavila zgodovino vseh 16 prostovoljnih društev, ki sestavljajo Gasilsko zvezo Mestne občine Kranj.

5.2 PGD BESNICA

Pred 86. leti se je porodila zamisel o ustanovitvi PGD Besnica z namenom, da bi pomagali vaščanom ob požarih in drugih naravnih nesrečah. 8. septembra 1925 je bil ustanovni občni zbor, na katerem je šest domačinov postavilo temelje današnjega PGD Besnica in organizirane požarne obrambe v okolišju. Dve leti kasneje so zgradili gasilski dom in nabavili ročno brizgalno, ki je zdaj na ogled v zgodovinskem muzeju v Bistri.

Društvo je bilo v predvojnem času zelo delovno tako na področju strokovnega usposabljanja kot tudi pri opremljanju z osnovno opremo in udarniških akcijah. Leta 1940 so nabavili prvo motorno črpalko ILO. Društvo med vojno ni aktivno delovalo. Takoj po vojni pa so aktivno začeli delovati operativni člani, članice in mladina. Leta 1953 so nabavili prvo rabljeno tovorno vozilo in alarmno sireno. Tovornjak ni nikoli dobro služil svojemu namenu, sirena pa je še vedno v društvu kot arhivski eksponat. Leta 1968 so kupili novo motorno brizgalno rossenbauer. Leta 1982 je bilo nabavljeno prvo novo orodno vozilo za prevoz opreme in moštva. To je bil gasilski kombi IMV. Po letu 1986 je društvo še bolj napredovalo v svojem razvoju. Zamenjal se je gasilski kombi za modernejše orodno vozilo TAM. Leta 1996 pa so iz JZ GRS Kranj prijeli terensko vozilo TAM 150. Danes društvo po opremljenosti ne zaostaja za društvi iz GZ MOK. Društvo ima prek 170 članov (Kranjska gasilska kronika, 2007). PGD Besnica ima zelo razgiban teren za reševanje in gašenje, zato je največkrat uporabljeno vozilo na intervencijah terensko vozilo, saj tako lahko pridejo do samega kraja intervencije, kar z drugimi vozili ne bi bilo mogoče.

Vozila

Zap. št.	Tip vozila	Leto izdelave	Voda	Penilo
1.	TAM 150 GVC 3000	1983	3000 l	/
2.	TAM 80	1987	/	/
3.	LAND ROVER	1995	/	/

Tabela 3: Vozila PGD Besnica

5.3 PGD BITNJE

Društvo je imelo na pobudo takratnega učitelja Mirka Rojine svoj ustanovni občni zbor 26. 2. 1928, ki se ga je udeležilo 45 članov. Vzrok ustanovitve so bili številni požari, ki so grozili in ogrožali pretežno lesena gospodarska poslopja in hiše. Sprva si je članstvo izposojalo motorno črpalko pri sosednjih društvih. Leta 1929 so zbrali dovolj denarja za nakup prve motorne črpalke rossenbauer in gasilskega vprežnega voza. Nabava gasilske opreme in vozil je potekala času primerno. Leta 1957 je društvo od tovarne Iskra kupilo rabljen avtobus znamke TAM pionir, ki pa zaradi dotrajanosti ni dolgo vzdržalo in je bilo odprodano. V uporabo je bil znova dan gasilsko vprežni voz iz leta 1929. Na srečo se je leta 1972 ponudila možnost nakupa orodnega avtomobila tovarne IMV. Društvo je leta 1968 kupilo novo motorno črpalko rossenbauer. Leta 1982 je bila pri podjetju Creina kupljena gasilska cisterna s kapaciteto 3000 litrov vode kot traktorski priključek. 1973 je društvo kupilo in prevzelo orodno vozilo IMV gasilec, leta 1986 pa je bilo zamenjano z orodnim vozilom TAM 80 T. Staro motorno črpalko iz leta 1929 so leta 1995 nadomestili z novo motorno črpalko rossenbauer tipa fox. Leta 1999 so s posredovanjem GZ MOK dobili od JZ GRS Kranj avtociстерno TAM 190 s kapaciteto 6000 litrov vode. Društvo pa niso samo oprema, vozila in zgradba, ampak tudi člani. Od začetnih 45 članov jih je zdaj nekaj več kot 300 (Kranjska gasilska kronika, 2007). PGD Bitnje ima raven teren za reševanje in gašenje, zaradi ni pomembno, katero vozilo uporabijo za intervencije, saj lahko brez težav pridejo do samega požarišča.

Vozila

Zap. št.	Tip vozila	Leto izdelave	Voda	Penilo
1.	TAM 190 T	1988	6000 l	/
2.	RENAULT MASTER	2006	/	/
3.	IVECO	2009	/	/

Tabela 4: Vozila PGD Bitnje

5.4 PGD BREG OB SAVI

Glavno pobudo za ustanovitev društva je dal Franc Aleš in tako se je 25. 11. 1929 ustanovilo gasilsko društvo Breg ob Savi. V prvem letu delovanja so kupili brizgalno in 500 metrov cevi v Rossenbaurjevi tovarni v Celju. Brizgalne pa niso uporabljali samo za gašenje požarov, temveč so z njo črpali vodo iz Save v vodnjake vaščanov. Leta 1932 je društvo štelo 50 članov. Jeseni 1945 so kupili gasilski avto, ki so ga odkupili od tovarne Iskra Kranj, na katerega so bili zelo ponosni, saj so na razna tekmovanja in vaje hodili s konji. Avto jim je bil v veliko pomoč pri gašenju požarov. Kljub finančnim težavam je društvo z dobro voljo in veliko truda 30. 6. 1974 uspelo izročiti svojemu namenu novo motorno brizgalno rossenbauer. Tako kot pri zbiranju sredstev za motorno brizgalno so vaščani krajevne skupnosti in delovne organizacije priskočili na pomoč tudi pri zbiranju sredstev za novi gasilski avto. Slednjega so predali svojemu namenu leta 1976. V letu 1984 so prevzeli monočrpalko creina. Novi gasilski avto TAM 80 T so predali svojemu namenu 1990. Leta 1994 so praznovali 65-letnico društva in prevzeli novo vozilo mercedes MB 100 D za prevoz gasilcev. Leta 1997 so kupili avtociстерno ZASTAVA s 1600 litri vode in izvodi na visok tlak. Leta 2002 je gasilsko društvo s pomočjo vaščanov in GZ MOK

kupilo novo motorno brizgalno rossenbauer fox 2. Leta 2007 so kupili vozilo renault master za prevoz moštva GVM-1. Danes je v društvo včlanjenih 173 članov (Kranjska gasilska kronika, 2007). PGD Breg ob Savi je podeželjsko društvo. Teren za reševanje in gašenje je ravninski in lahko dostopen, zato jim velikost gasilskega vozila ne predstavlja nobene ovire.

Vozila

Zap. št.	Tip vozila	Leto izdelave	Voda	Penilo
1.	TAM 80	1990	/	/
2.	ZASTAVA	1983	2500 l	/
3.	RENAULT	2007	/	/

Tabela 5: Vozila PGD Breg ob Savi

5.5 PGD BRITOF

Prostovoljno gasilsko društvo Britof je bilo ustanovljeno 24. 10. 1926. Glavni pobudnik za ustanovitev društva je bil Miha Košnjak. Prvi predsednik je bil Jože Pičman, ki se je smrtno ponesrečil pri gašenju gospodarskega poslopja. Takoj so pričeli z zbiranjem denarja za gradnjo gasilskega doma, ki je trajala štiri leta. Dom so gradili člani društva in vaščani Britofa. Leta 1938 so nabavili prvo motorno brizgalno, v letu 1965 pa novo sireno, ki so jo postavili na stolp. Leta 1970 so nabavili motorno brizgalno rossenbauer ter cevi in drugo opremo, ki je bila potrebna. Za uspešno delo na intervencijah so pogrešali hitrejše vozilo od voza na konjsko vprego, zato so se odločili, da nabavijo orodno vozilo. Kupili so ga pri oddelku za notranje zadeve in ga preuredili v gasilsko orodno vozilo, ki je leta 1977 že služilo svojemu namenu. Pokazale so se nove potrebe po novem gasilskem vozilu in hitro je stekla akcija. Sredstva, ki so jih namenili posamezniki, krajanji, obrtniki in občinska gasilska zveza, so presešla vrednost avtomobila, zato so kupili še monočrpalko s cisterno. V letu 1986 so praznovali 60 let aktivnega delovanja in ob tej priložnosti prevzeli in dali v uporabo novo orodno vozilo. Leta 2000 so gasilci PGD Britof končno dobili zeleno avtociстерno, ki jim jo je podaril Javni zavod Gasilsko reševalne službe Kranj. Leta 2006 pa so prevzeli in dali v uporabo novo vozilo za prevoz moštva renault trafic. Danes ima društvo 112 članov (Kranjska gasilska kronika, 2007). Teren reševanja in gašenje je ravninski, vendar težje dostopen za velika gasilska vozila, saj so ulice ozke. S tem problemom se soočajo takrat, ko morajo iti na intervencijo z atocisterno.

Vozila

Zap. št.	Tip vozila	Leto izdelave	Voda	Penilo
1.	TAM 190 T	1988	2500 l	200 l
2.	TAM 90 T	1993	/	/
3.	Renault trafic	2006	/	/

Tabela 6: Vozila PGD Britof

5.6 PGD GOLNIK

Društvo je bilo ustanovljeno na pobudo Jožeta Stariča, ki je daljnega leta 1946 prišel na Golnik in se zaposlil kot pleskarski mojster v golniški bolnici. Jože Starič se je povezal s takratnim direktorjem dr. Tomažem Furlanom in predlagal, da bi tovrstna ustanova morala imeti svojo gasilsko četo za potrebe požarne varnosti v bolnici in drugod po Golniku. Na ta predlog je dr. Furlan seveda takoj pristal. Takoj po pridobitvi dovoljenja direktorja je začel zbirati člane za prostovoljno gasilsko četo, kar pa sploh ni bilo težko, saj je bilo takrat na Golniku dovolj moške delovne sile. Bolnica je kupila najnujnejšo opremo za pričetek usposabljanja gasilske čete, ki je bila po takratnem zapisu ustanovljena 9. 9. 1946, Pa imenovala se je Lokalna gasilska četa za zvezni inštitut bolnišnice Golnik. V letu 1968 se je društvo preimenovalo po ustanovitelju društva, in sicer PIGD Jože Starič Golnik. V letu 1977 jim je Bolnica Golnik nabavila novo motorno brizgalno rossenbauer, leta 1980 pa podarila še reševalno vozilo, ki so ga preuredili v gasilsko orodno vozilo. Novo orodno vozilo so nabavili in predali namenu v letu 1996. Junija 1999 so pričeli z gradnjo novega gasilskega doma. Prostori, ki so jih imeli na voljo od Bolnice Golnik, so bili premajhni. Skupaj s krajevno skupnostjo so pričeli graditi novi gasilski dom. Slavnostna otvoritev je bila 28. 6. 2003. Leta 2006 so od Javnega zavoda Gasilske reševalne službe Kranj dobili mercedes unimog VGP 1800, 2007 pa so prevzeli še novo motorno brizgalno rossenbauer. PGD Golnik ima 50 članov (Kranjska gasilska kronika, 2007). PGD Golniku teren ne predstavlja nobene ovire, saj imajo gasilsko vozilo z vodo, ki ima pogon na vsa štiri kolesa.

Vozila

Zap. št.	Tip vozila	Leto izdelave	Voda	Penilo
1.	RENAULT	1995	/	/
2.	UNIMOG	1996	1800 l	200 l

Tabela 7: Vozila PGD Golnik

5.7 PGD GORIČE

PGD Goriče je bilo ustanovljeno 20. 8. 1952. Že septembra 1952 je bila izvedena akcija za nabavo cevi. Ker so občani doumeli, kako je društvo potrebno za požarno varnost, je akcija zelo dobro uspela, tako da so že naslednje leto kupili tudi motorno brizgalno rakovica. Gasilsko orodje, opremo in motorko so hranili v manjšem prostoru združnega doma. Društvo se je s kmetijsko zadrugo dogovorilo za skupno gradnjo novih prostorov. Dom je bil dokončno dograjen leta 1970. Pomembno prelomnico za gasilsko društvo pomeni leto 1976. Stara motorka ni bila več za rabo. Domenili so se, da bi kupili novo. Ker pa niso imeli dovolj denarja, so se domislili tombole, ki je kljub bojazni odlično uspela. Z izkupičkom so nato kupili novo motorko rossenbauer, poleg nje pa še gasilski avto in sireno. V kasnejših letih so gasilsko orodjarno opremili z vsem potrebnim orodjem, opremo in tudi z orodjem za gašenje gozdnih požarov. V letih 1995 do danes je društvo močno napredovalo, kar se tiče gasilskega doma, opreme in moštva. Leta 1995 so od GRS Kranj dobili gasilsko cisterno TAM 170, ki služi svojemu namenu še danes. Leta 2000 so kupili novi gasilski avto GV1, in sicer volkswagen transporter, kar je bila velika pridobitev za društvo. V PGD Goriče je včlanjenih 75 članov (Kranjska gasilska kronika, 2007).

PGD Goriče je podeželjsko gasilsko društvo. Teren reševanja in gašenja je predvsem ravninski, zato so vozila, ki jih imajo, primerna za vsako intervencijo.

Vozila:

Zap. št.	Tip vozila	Leto izdelave	Voda	Penilo
1.	WW 2,5	1999	/	/
2.	TAM 190 T	1991	6000 l	/

Tabela 8: Vozila PGD Goriče

5.8 PGD JOŠT

Po drugi svetovni vojni je v okolici pod Joštom pogosto gorelo, zato so se vaščani vasi Pševo in Javornika že leta 1953 zbrali in dogovarjali o organiziranem delovanju v primeru požarov. Prvo vodstvo je bil potrjeno na občnem zboru leta 1956. V tem času je bilo potrebno veliko stvari obnoviti, na novo zgraditi in vse to s prostovoljnim delom ter opraviti dela na domačiji. Prav tako se je pogosto menjavala upravna ureditev vasi po Joštu. Različne vasi so spadale pod različne kraje. Vse to je botrovalo, da se je v društvu opravljalo le najnujnejše delo, zato tudi ni podrobnejših zapisov iz tistih časov. Kar nekajkrat je bilo društvo na robu razpada oziroma je pripadalo drugemu društvu.

V letu 1956 so nabavili prvo motorno brizgalno MTZ, v vasi Javornik so zgradili požarni bazen. V letih 1962–1964 so gradili gasilski dom. Leta 1974 je bila ustanovljena Krajevna skupnost Jošt, kar je bila osnova, da je društvo ponovno zadihalo s polno sapo. Z novo generacije se je delo začelo urejati. Člani društva so dejavnosti bolj redno zapisovali. Ker so se začeli bolj pogosto udeleževati vaj in tekmovanj, so potrebovali več oziroma novo opremo. V letu 1976 so kupili motorno brizgalno znamke honda (450 l/min) ter prikolico z vso pripadajočo opremo. Za obdobje po letu 1990 je predvsem značilen prihod nove generacije, ki je s pomočjo prejšnje generacije dvignila društvo na nivo, primerljiv s sosednjimi društvi. Za doseg tega napredka je bilo potrebnih več dejavnikov: intenzivno izobraževanje, povečanje števila aktivnih članov, intenzivno delo z mladino, prisotnost na vseh operativnih in slavnostnih prireditvah v GZ MOK ter izboljšanje opremljenosti društva. Leta 1996 so obnovili in dozidali gasilski dom, kupili so vozilo lada. Leta 1999 so kupili vozilo za prevoz moštva renault trafic 4x4. V letu 2003 so praznovali 50 let aktivnega delovanja in ob tej priliki prevzeli in dali v uporabo novo motorno brizgalno rossenbauer. V društvu je danes 104 članov (Kranjska gasilska kronika, 2007). PGD Jošt ima zelo zahteven teren za reševanje in gašenje, zato imajo vsa vozila primerna za intervencije na takšnem terenu.

Vozila

Zap. št.	Tip vozila	Leto izdelave	Voda	Penilo
1.	LADA NIVA	1996	/	/
2.	TRAFIC 4X4	1999	/	/

Tabela 9: Vozila PGD Jošt

5.9 PGD KOKRICA

Požari krajanom Kokrice v vsej zgodovini niso prizanašali. Leta 1919 je bil na Kokrici Pri Znamenšku požar. Gasilci so imeli premalo cevi in niso mogli gasiti z brizgalno. Gasili so le tako, da so z vedri nosili vodo iz potoka. Tako gašenje seveda ni bilo učinkovito, na pomoč ni prišla nobena gasilska enota. To je gasilce, ki so bili člani društva v Predosljah, močno prizadelo, zato so sklenili ustanoviti svoje društvo. 18. 5. 1921 je bil ustanovni občni zbor GD Kokrica, ki se ga je udeležilo 30 krajanov. Prva oprema je bila stara brizgalna, nekaj oblek, ki jih je podarilo GD Kranj in nekaj cevi, ki so jim jih ob ustanovitvi podarili v Predosljah. To je bil skromen začetek, ki je članom ulival voljo do dela. Ročna črpalka, ki so jo morali zalivati, ni mogla zadovoljiti vseh potreb, zato so pričeli z zbiranjem prispevkov. V septembru 1927 je društvo nabavilo novo motorno brizgalno rossenbauer, ki je bila prvokrat uporabljena 1928, ko je gorela hiša Franca Svetela. Leta 1932 je društvo nabavilo novi voz za prevoz motorne brizgalne. Po letu 1943 je delo v društvu zamrlo. Delovanje društva je na pobudo Antona Košnjaka oživel leta 1948. Leta 1956 so kupili novo motorno brizgalno. Na zemljišču, kjer danes stoji gasilski dom, je stala stara stavba, ki so jo podrli in zgradili novi dom, ki je bil predan svojemu namenu v letu 1964, leta 1968 pa so nabavili novo motorno brizgalno rossenbauer. Društvo je ves čas skrbelo za tehnični napredek. Leta 1975 so s pomočjo krajanov in tovarne IBI nabavili novi gasilski kombi IMV. Ker je tovarna IBI prispevala skoraj vsa finančna sredstva, je društvo iz ostankov prispevkov kupilo še kombi zastava za prevoz ljudi. V letu 1990 je bil s pomočjo krajanov in Občinske gasilske zveze Kranj nabavljen novi orodni avto TAM 80 T, ki je bil namenu predan leto dni kasneje. V letu 1997 so nabavili novo vozilo peugeot boxer za prevoz moštva, v letu 2001 pa še novo motorno brizgalno rossenbauer fox. V PGD Kokrica je včlanjenih 141 članov (Kranjska gasilska kronika, 2007). PGD Kokrici teren reševanja in gašenja ne dela težav, saj je povsod ravnina, zato so vozila, ki jih imajo, primerna za vsako intervencijo.

Vozila

Zap. št.	Tip vozila	Leto izdelave	Voda	Penilo
1.	PEUGEOT BOXER	1997	/	/
2.	TAM 80 T	1990	/	/

Tabela 10: Vozila PGD Kokrica

5.10 PGD KRANJ PRIMSKOVO

PGD Kranj Primskovo je bilo ustanovljeno leta 1879, ki se je takrat imenovalo Požarna bramba Kranj. Na Primskovem je bila ustanovljena prostovoljna gasilska četa leta 1921. V letu 1964 je prišlo do združitve operativnih enot Kranja in Primskovega v enotno Gasilsko društvo Kranj Primskovo. V letu 1937 je bil slavnostni prevzem motorne črpalke ILO. V letu 1940 so nabavili star avtobus za prevoz gasilske čete. V letu 1969 je bila nabavljena nova motorna brizgalna rossenbauer. V letu 1971 so nabavili novo orodno vozilo TAM 2001. 1978 je društvo prevzelo novo motorno brizgalno rossenbauer 1200. V letu 1980 so nabavili kombinirano vozilo TAM 125 G, leta 1996 pa vozilo mercedes za prevoz moštva. Leta 1999 je društvo nabavilo in dalo v uporabo novo motorno brizgalno rossenbauer. Po prejetju načrta za novi gasilski dom se je pričelo zbiranje

materialnih in finančnih sredstev za gradnjo novega gasilskega doma v letu 2001. Organiziranih je bilo veliko delovnih akcij, krajanji so pomagali na vse možne načine. Novi gasilski dom je bil zgrajen prej kot v letu dni. Leta 2002 je bila slavnostna otvoritev novega gasilskega doma PGD Kranj Primskovo, v katerega je včlanjenih 358 članov (Kranjska gasilska kronika, 2007). To društvo leži na obrobju mesta. Njihova vozila so primerna za vse intervencije, ki jih imajo, saj je njihov teren lahko dostopen.

Vozila

Zap. št.	Tip vozila	Leto izdelave	Voda	Penilo
1.	STEYR	1994	3000 l	/
2.	RENAULT MASTER	2006	/	/
3.	VW TRANSPORTER	2009	/	/

Tabela 11: Vozila PGD Kranj Primskovo

5.11 PGD MAVČIČE

Zapiski, ki bi pričali o ustanovitvi gasilskega društva Mavčiče, so se na žalost izgubili oziroma jih ni moč najti. Ustno izročilo je tisti edini vir, ki mu lahko verjamemo in zaupamo, ko hočemo predstaviti začetek gasilstva v Mavčičah. Skupaj so se zbrali v letu 1908. Nikjer ni zapisano, kdo so bili prvi člani, vendar se večina tistih, ki jih omenja ustno izročilo, ko primerjamo pripovedovanje starejših krajanov in zapiske leto kasneje, pojavi na seznamu zapisnika občnega zbora iz leta 1909. Gasilsko društvo je torej začelo s svojim delovanjem v letu 1908. Natančen dan in mesec ustanovitve nista zapisana. Leta 1931 se je začela akcija zbiranja sredstev za nakup nove motorne brizgalne. V začetku leta so v dvorani prosvetnega društva v Mavčičah uspešno predstavili igro ter z zbranim denarjem in s posojilom kupili novo motorno brizgalno znamke rossenbauer. Leta 1948 so se na občnem zboru odločili prodati staro ročno brizgalno. V začetku leta so kupili star osebni avtomobil znamke chevrolet, ki je bil najprej potreben popravila. Leta 1954 so se dokončno odločili, da začnejo z gradnjo novega gasilskega doma. Leta 1975 so se na občnem zboru odločili, da kupijo gasilsko orodno vozilo, ki so ga že nujno potrebovali. Kupili so kombinirano vozilo IMV in ga opremili z vso potrebno gasilsko opremo za intervencije. Maja 1983 so s precejšnjo zamudo dobavitelja končno le prevzeli novo avtociстерno zastava. Leta 1984 je društvo za potrebe prevozov članov na razna tekmovanja, izpopolnjevanja, seminarje in številne prireditve v sosednjih društvih kupilo novo osebno kombinirano vozilo zastava 750 K. Leta 1986 so dobili novo orodno vozilo TAM 80 T, ki so ga opremili z gasilsko tehniko. Leta 1999 so prevzeli in dali v uporabo VM-1 renault master. 23. 9. 2004 so od JZ GRS Kranj prevzeli AC steyer 4x4, ki ga je društvo dobilo v svojo last brezplačno. PGD Mavčiče ima 141 članov (Kranjska gasilska kronika, 2007). Njihov teren reševanja in gašenja je ravninski in lahko dostopen, zato jim velikost gasilskih vozil ne predstavlja nobene ovire.

Vozila

Zap. št.	Tip vozila	Leto izdelave	Voda	Penilo
1.	STEYR 360	1996	7000 l	/

2.	RENAULT	1999	/	/
3.	IVECO	2008	/	/

Tabela 12: Vozila PGD Mavčiče

5.12 PGD PODBLICA

Prostovoljno gasilsko društvo Podblica deluje na območju Krajevne skupnosti Podblica in pokriva vasi Njivice, Nemilje, Podblico in Jamnik. Ustanovljeno je bilo leta 1952 na pobudo takratnega poveljnika Okrajne gasilske zveze Kranj tovariša Janeza Grosa iz Stražišča. Da je bila ideja o ustanovitvi dobra, se je pokazalo že na ustavnem občnem zboru, ki se ga je udeležilo 40 krajanov iz vseh štirih vasi. Prve težave so se pojavile že takoj po ustanovitvi, saj člani niso imeli nobene opreme in nobenega znanja. Na pomoč so priskočili iz Okrajne gasilske zveze Kranj, ki so gasilcem podarile nekaj potrebnih cevi, iz Besnice pa so pripeljali ročno brizgalno. Že leta 1954 so se prvič spopadli z rdečim petelinom, ker je strela zanetila požar na cerkvi sv. Primoža na Jamniku. Ker v bližini ni nobene vode, so jo morali s konji voziti iz bližnjega zaselka Kolombart. Opreme in znanje še zdaleč ni bilo dovolj za gašenje požarov na teh zahtevnih področjih, zato so v naslednjem letu zgradili leseno orodišče in kupili 300-litrsko motorno črpalko TMZ. Na občnem zboru leta 1963 so sprejeli sklep, da se v Podblici zgradi novi gasilski dom. Vsa dela pri gradnji gasilskega doma so krajanji opravili prostovoljno. Dom je bil zgrajen leta 1967. Leta 1976 je društvo kupilo novo 500-litrsko motorno črpalko rossenbauer. Leta 1987 pa je takratna Občinska gasilska zveza Kranj gasilcem podarila pet let staro orodno vozilo IMV, ki je bilo prej last Gasilskega društva Besnica, leta 1997 pa so od Gasilske reševalne službe Kranj dobili rabljeno 1200-litrsko motorno črpalko rossenbauer. Leta 1998 so s pomočjo GZ MO Kranj in krajanov kupili novo orodno vozilo renault trafic 4x4 s prikolico. V gasilsko društvo Podblica je včlanjenih 117 članov (Kranjska gasilska kronika, 2007). Njihov teren reševanja in gašenja je zahteven, zato morajo imeti gasilsko vozilo s pogonom na štiri kolesa, saj tako lažje pridejo do mesta intervencije.

Vozila

Zap. št.	Tip vozila	Leto izdelave	Voda	Penilo
1.	RENAULT TRAFFIC 4X4	1998	/	/

Tabela 13: Vozila PGD Podblica

5.13 PGD PREDOSLJE

PGD Predoslje je bilo ustanovljeno leta 1905. Že takrat so kupili moderno ročno gasilsko črpalko in pripadajočo opremo. Ob 30-letnici društva je velik orkan podrl gasilski stolp in gasilski dom razmajal do temeljev. Sklenili so zgraditi novi gasilski dom in čez dve leti je bil predan svojemu namenu. Vsako leto se je izpopolnjevala in modernizirala gasilska oprema. V letu 1971 so nabavili prvo motorno brizgalno rossenbauer, leta 1977 pa dobili prvo gasilsko vozilo IMV – kombi. V letu 1994 so nabavili novo orodno vozilo citroen C 25. V letu 1996 so nabavili novo motorno brizgalno rossenbauer. Ob 100-letnici so gasilci PGD Predoslje nabavili novo gasilsko vozilo GV1, ki so ga prevzeli in dali v uporabo na svoji osrednji prireditvi ob 100-letnici društva. Iz leta v leto je napredovalo delo v društvu – izpopolnjujejo

opremo, izobražujejo in usposablajo se operativni gasilci. PGD Predoslje je danes moderno gasilsko društvo s svojo operativno enoto. Trenutno združuje 150 članov v vseh kategorijah (Kranjska gasilska kronika, 2007). PGD Predoslje ima raven in lahko dostopen teren za reševanje in gašenje, zato so vsa vozila primerna za intervencije.

Vozila

Zap. št.	Tip vozila	Leto izdelave	Voda	Penilo
1.	CITROEN C 25 D	1994	/	/
2.	RENAULT MASTER	2005	/	/

Tabela 14: Vozila PGD Predoslje

5.14 PGD STRAŽIŠČE

Grozljivi dogodki v zgodovini so bili vzrok za pobudo in ustanovitev Prostovoljnega gasilskega društva Stražišče leta 1902. Zgradili so leseno orodišče in lesen stolp za sušenje cevi. Nepričakovano je prišla prva svetovna vojna in društvo je prenehalo z delovanjem. Do velikega požara je prišlo spet leta 1922, ko je na šmartinski cerkvi pogorel velik del ostrešja. Obnova cerkve je gasilcem spet dala velik zagon za delovanje društva. Leta 1931 so kupili prvo gasilsko reševalno vozilo v Kranju. S tem avtomobilom so opravil veliko prevozov v bolnico. Med drugo svetovno vojno je PGD Stražišče prešlo pod nemško civilno zaščito. Društvo so tehnično posodobili, kupili novo motorno brizgalno, člane pa strokovno usposabljali. Člani gasilskega društva so se ob vojni razdvojili. Čas po drugi svetovni vojni je dal društvu nov zagon. Čutili so se vzponi in padci, še posebej ob nastanku poklicne gasilske službe Kranj. Tedaj je prostovoljnemu društvu slabo kazalo, a se je z aktivnostjo posameznikov obdržalo. Gasilskemu domu v Stražišču so dogradili novi, visok stolp za sušenje cevi. Leta 1953 so zgradili novi stolp. Leta 1974 jim je podjetje IBI iz Kranja kupilo novo gasilsko vozilo. Istega leta pa so kupili tudi novo motorno brizgalno. Leta 1989 so ob krajevnem prazniku slovesno blagoslovili novi gasilski orodni avtomobil zastava. Leta 1997 so kupili novo črpalko rossenbauer, leta 2001 pa prevzeli novo gasilsko vozilo za prevoz moštva. PGD Stražišče ima 114 članov (Kranjska gasilska kronika, 2007). PGD Stražišču teren za reševanje in gašenje ne predstavlja nobenega problema, saj je njihov požarni okoliš ravninski, zato ne potrebujejo specialnih vozil.

Vozila

Zap. št.	Tip vozila	Leto izdelave	Voda	Penilo
1.	ZASTAVA	1988	/	/
2.	PEUGEOT BOXER	2000	/	/

Tabela 15: Vozila PGD Stražišče

5.15 PGD SUHA

Ogenj je že od najstarejše zgodovine dalje ogrožal človekovo življenje in njegovo premoženje. Od tega ni bila izvzeta niti vas Suha, zato so se krajanje odločili, da ustanovijo svojo požarno brambo. Ustanovni občni zbor PGD Suha je bil leta 1926,

udeležilo pa se ga je 19 vaščanov. Na Suhi sta bili največji problem oprema in prostor. Odločili so se, da zgradijo gasilski dom in v letu 1930 so z gradnjo tudi pričeli. Vse delo je bilo prostovoljno in vsa dela so upravljali vaščani sami. Gasilski dom je bil končan leta 1931. V letu 1937 so kupili prvo novo motorno brizgalno. Povečali in predelali so tudi gasilski dom, saj je nova oprema zahtevala več prostora. V letu 1969 se je nabavila nova motorna brizgalna rossenbauer, nabavilo pa se je tudi novo vozilo. Z novim vozilom in opremo je postal gasilski dom premajhen, zato so se odločili, da bodo zgradili novega. Tako so leta 1984 stari gasilski dom podrli, novega pa dokončali v letu 1992. Leta 1993 se je vodstvo društva pomladilo. Novi pristopi in resno delo sta prinesla tudi dobre rezultate. Leta 1996 je društvo praznovalo 70-letnico aktivnega delovanja in ob tej priložnosti so prevzeli in dali v uporabo novo gasilsko vozilo. V letu 1997 so nabavili novo motorno brizgalno rossenbauer. Društvo je glede opreme popolnoma modernizirano. V letu 2006 je društvo praznovalo 80-letnico aktivnega delovanja, zato so ob tej priložnosti prevzeli in dali v uporabo novo gasilsko vozilo GVM1 renault. Danes je PGD Suha moderno gasilsko društvo, ki je opremljeno po uredbi o opremljanju gasilskih enot, in izpolnjuje naloge javne gasilske službe Kranj. Trenutno šteje 124 članov (Kranjska gasilska kronika, 2007). PGD Suha je podeželsko gasilsko društvo. Težav z dostopnostjo z gasilskimi vozili do kraja intervencij nimajo, zato so vsa njihova vozila primerna za takšno reševanje in gašenje.

Vozila

Zap. št.	Tip vozila	Leto izdelave	Voda	Penilo
1.	PEUGEOT 1000	1998	/	/
2.	PEUGEOT BOXER	2006	/	/

Tabela 16: Vozila PGD Suha

5.16 PGD TRSTENIK

PGD Trstenik je bilo ustanovljeno leta 1937. Leto dni po ustanovitvi društva, torej v letu 1938, so nabavili prvo črpalko Šentvid zvon pumpa, cevi in vprežni voz za prevoz opreme. V letu 1940 so nabavili boljšo opremo in močnejše vozilo. V letu 1942 so od nemške policije dobili odlok, da jim odvzamejo motorno črpalko. Na tem odloku je bil naveden razlog, da je treba zaščititi Bolnico Golnik proti požaru. Tako je leta 1942 društvo prenehalo delovati. V letu 1945 so društvu vrnili motorno brizgalno, čeprav v zelo slabem stanju, društvo pa je dobilo nov zagon in spet začelo z delom. Takrat je v društvu delovalo 25 članov. V letu 1979 so nabavili novo motorno brizgalno rossenbauer. V letu 1998 so kupili vozilo renault VM1 za prevoz opreme in moštva. Že naslednje leto pa visokotlačno črpalko. V letu 2004 so kupili novo motorno brizgalno rossenbauer, v letu pa vozilo mitsubishi za prevoz orodja. PGD Trstenik danes šteje 79 članov (Kranjska gasilska kronika, 2007). Ima razgiban teren za reševanje in gašenje, zato morajo imeti gasilsko vozilo, ki ima pogon na vsa štiri kolesa.

Vozila

Zap. št.	Tip vozila	Leto izdelave	Voda	Penilo
1.	RENAULT 4X4	1998	/	/
2.	MITSUBISHI L-200	2001	200 l	/

Tabela 17: Vozila PGD Trstenik

5.17 PGD ŽABNICA

PGD Žabnica je bilo ustanovljeno leta 1906. Namen društva je bil skupaj delovati pri nevarnostih požara, pri povodnji ali drugih nesrečah ter braniti življenja in premoženja. Prva skrb novoustanovljenih društvnikov je bila nabava gasilske opreme in oblek. Denarja od članarine ni bilo dovolj, zato so se po vzoru drugih društev tudi žabniški odborniki odločili za nabirko med vaščani Žabnice in okolice, kamor bi v primeru požara ali druge naravne nesreče prišli pomagat. Krajani, zlasti vplivnejši in premožnejši posestniki, so se radodarno odzvali. Nabirka je omogočila nakup prve ročne brizgalne/snemalke in 300 metrov cevi, kasneje pa še delovnih oblek, sekiric, čelad in druge potrebne opreme. Druga skrb žabniških gasilcev je bila spravilo gasilske opreme v orodišče. Tega na začetku še niso imeli, zato so opremo spravljali pri načelniku. Z zbiranjem finančne pomoči so po ugodni ceni kupili zemljišče in sezidali gasilski dom. Žabniški gasilci so v novem domu dobili orodišče za vso opremo in tudi svoj pravi sedež za uspešno delovanje. Novi dom jim je dal zagon, nove člane. Leta 1936 so kupili novo motorno brizgalno znamke ILO. Prava atrakcija se je v Žabnici zgodila marca 1947, ko je Franc Kuralt v društvo pripeljal prvi avto, kupljen od narodne imovine. To je bilo nemško terensko vozilo. Z veliko spretnosti, potrpljenja in iznajdljivosti so ga preuredili za gasilske namene, za kar in je služil 20 let. Za motorko, cevi in opremo so izdelali prikolico, ki so jo pripeli k avtu. Ob 70-letnici je bil obnovljen gasilski dom in kupljeno prvo novo gasilsko orodno vozilo. Kasneje se je v društvu zaključila obnova notranjosti gasilskega doma. Kupili so orodni avto, dve motorki ter zgradili številne požarne bazene. Leta 1978 je bila kupljena in izročena svojemu namenu tudi nova motorka, v letu 1983 tudi monocisterna, s katero pa je bilo žal več problemov kot uspehov. Leta 1988 so kupili orodno vozilo TAM 80 T in zastavo kombi. Leta 1993 so kupili rabljeno, a dobro avtocisterno mercedes 1113 turbo. Leta 1994 so kupili dobro ohranjen kombi citroen C 25 D. Leta 1995 so kupili motorno črpalko zigler 1200 L. Leta 1997 se je prodal kombi za prevoz ljudi in kupili so novi kombi peugeot boxer 320 MB. Leta 2006 se je nabavilo orodno vozilo GV1 IVECO. V društvo je včlanjenih 286 članov (Kranjska gasilska kronika, 2007). PGD Žabnica je podeželsko gasilsko društvo. Njihov teren reševanja in gašenja je predvsem ravninski, zato z dostopnostjo z gasilskimi vozili na kraj intervencije nimajo težav.

Vozila

Zap. št.	Tip vozila	Leto izdelave	Voda	Penilo
1.	MERCEDES	1968	4000	/
2.	OPEL VIVARO	2009	/	/
3.	IVECO	2005	/	/

Tabela 18: Vozila PGD Žabnica

6 SKLEP

Če so se ljudje pred stoletjem in več združevali v gasilska društva predvsem zato, da bi se bolj učinkovito ubranili uničujočih požarov, je delovanje današnjih prostovoljnih gasilskih društev mnogo bolj razvejano. Še vedno največkrat sodelujejo pri gašenju požarov, vendar so tu še posredovanja pri ekoloških nesrečah, posledicah naravnih ujm, posredovanje pri reševanju iz vode in višin ter druge okoliščine, ko je treba nemudoma reševati ljudi in njihovo premoženje. Pri tem sta potrebni strokovno znanje in primerna oprema.

Gasilska vozila, ki smo jih obravnavali v diplomski nalogi, so nepogrešljiva pri uporabi nekaterih nalog v gasilstvu. Vendar je ogromno vozil starejše izdelave. Starejša vozila, ki jih gasilci še vedno uporabljajo pri svojem delu, proizvajajo močan hrup, kar pa je lahko zelo moteče. Po drugi strani pa tehnika in tehnologija napredujeta v vseh smereh, glede materialov in elektronike, ki se uporabljata pri izdelavi vozil. Poleg tega pa je gasilsko vozilo izredno drago in si ga gasilska društva ne morejo privoščiti. Glede na pomen in vlogo, ki jo imajo gasilci v družbi, so deležni premalo podpore in finančne pomoči, ki sta nujno potrebni za dolgoročni obstoj in razvoj.

Društva Gasilske zveze Mestne občine Kranj se ne morejo bahati z najnovejšimi vozili, saj so nekatera vozila stara. Vendar kljub starosti vozil prostovoljna gasilska društva dobro opravljajo naloge društva. Vozila so v dobrem tehničnem stanju, saj gasilci redno pregledujejo in vzdržujejo svojo opremo in tudi vozni park.

Vsa društva v Gasilski zvezi Mestne občine Kranj so glede na oddaljenost od poklicne gasilske enote in glede na predpisana merila o razmeščanju gasilskih enot razvrščena v prvo kategorijo. Vsa imajo operativne gasilske enote s pripadajočo tehniko in opremo. Vsa društva v Gasilski zvezi Mestne občine Kranj so primerno opremljena tako z opremo kot z vozili. Operativna organiziranost, strokovna usposobljenost in opremljenost gasilske organizacije zagotavljajo hitre in uspešne gasilske intervencije na področju gašenja in reševanja v primeru požarov ter na širšem področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami na lokalni ravni in na širšem območju.

Seveda pa oprema in vozila niso dovolj za uspešno opravljene intervencije. Sovražnika premaga le tisti, ki dobro pozna vse njegove lastnosti in okoliščine, s katerimi se mora bojevati. Tudi gasilec mora poznati vse lastnosti sovražnika – požara: bistvo gorenja, lastnosti gorečih snovi, gasilna sredstva, opremo in tehniko ter taktični pristop, da bo njegov boj s sovražnikom uspešen. Zato se morajo člani gasilskih organizacij vzgajati in strokovno izobraževati. Izobraževanje je eno od najpomembnejših nalog, ki jih opravlja GZ MO Kranj. Izobraževanje je prvi pogoj za vse strokovno delo na področju gašenja, zaščite in reševanja, šele nato prideta na vrsto oprema in vozila.

LITERATURA IN VIRI

Božič, B. (1972). *Letopis Slovenskega gasilskega muzeja*. Ljubljana: Gasilska zveza Slovenije.

Božič, B. (1988). *Gasilstvo na Slovenskem do leta 1941*. Ljubljana: Gasilska zveza Slovenije.

Božič, B. (1998). *Gasilstvo na Slovenskem do leta 1963*. Ljubljana: Gasilska zveza Slovenije.

Krušec, I. (2001). *Osnove varstva pred požarom*. Ljubljana: Gasilska zveza Slovenije.

Verbič, V., Kovačič, B. (2004). *Tehnika I-IV*. Ljubljana: Gasilska zveza Slovenije.

Derlink, J. (2007). *Kranjska gasilska kronika*. Kranj: Gasilska zveza Mestne občine Kranj.

Jančič, F. (2008). *Gasilska dediščina – Slovencem v ponos*. Ljubljana: Gasilska zveza Slovenije

Tipizacija gasilskih vozil

http://www.gzkocevje.si/upload/doc/26_Tipizacija_gasilskih_vozil.pdf, dostopno 20. 9. 2011.

Zgodovina gasilstva

http://www.pgdivasfara.si/gradiva/zgodovina_gasilstva.pdf, dostopno 20. 9. 2011.

15. Kongres Gasilske zveze Slovenije

<http://www.gasilec.net/uploads/datoteke/Adriana/Programi,%20porocila/USMERITVE%2015%20KONGRESA%20GZS.pdf>, dostopno 20. 9. 2011.

Prostovoljno gasilstvo

<http://www.gasilcikranj.si/prostovoljno.html>, dostopno 22. 9. 20011.

KAZALO SLIK:

Slika 1: Lesena ročna brizgalna iz leta 1863	3
Slika 2: Voz za tehnično reševanje	4
Slika 3: Parna brizgalna	4
Slika 4: Avtolestev magirus iz leta 1934 ..	5
Slika 5: Gasilska avtolestev danes.....	6
Slika 6: Prostori na gasilskem vozilu.....	11
Slika 7: Poveljniško vozilo	14
Slika 8: Gasilsko vozilo.....	14
Slika 9: Gasilsko vozilo s cisterno.....	15
Slika 10: Gasilsko vozilo s prahom.....	16

Slika 11: Gasilsko vozilo s prahom in z vodo	16
Slika 12: Gasilska avtolestev s košaro.....	17
Slika 13: Tehnično vozilo.....	18
Slika 14: Orodno vozilo za varstvo okolja.....	19
Slika 15: Gasilski priklopnik s prenosno motorno brizgalno	20
Slika 16: Gasilska avtociстerna.....	21
Slika 17: Vozilo za prevoz moštva	21

KAZALO TABEL:

Tabela 1: Skupna masa vozila	9
Tabela 2: Masa moštva	9
Tabela 3: Vozila PGD Besnica	25
Tabela 4: Vozila PGD Bitnje	26
Tabela 5: Vozila PGD Breg ob Savi	27
Tabela 6: Vozila PGD Britof.....	27
Tabela 7: Vozila PGD Golnik.....	28
Tabela 8: Vozila PGD Goriče	29
Tabela 9: Vozila PGD Jošt	29
Tabela 10: Vozila PGD Kokrica	30
Tabela 11: Vozila PGD Kranj Primskovo	31
Tabela 12: Vozila PGD Mavčiče	31
Tabela 13: Vozila PGD Podblica	32
Tabela 14: Vozila PGD Predoslje	33
Tabela 15: Vozila PGD Stražišče	33
Tabela 16: Vozila PGD Suha.....	34
Tabela 17: Vozila PGD Trstenik	34
Tabela 18: Vozila PGD Žabnica	35